

Poniższe informacje zaczerpnięto ze strony:

<https://www.dkms.pl/>

O Fundacji DKMS

Fundacja DKMS to międzynarodowa organizacja non-profit zajmująca się walką z nowotworami krwi i innymi chorobami układu krwiotwórczego.

Naszą misją jest znalezienie Dawcy dla każdego Pacjenta na świecie potrzebującego przeszczepienia komórek macierzystych szpiku.

Fundacja DKMS działa w Polsce od 2008 roku jako niezależna organizacja non-profit. Posiada status Organizacji Pożytku Publicznego oraz Ośrodka Dawców Szpiku w oparciu o decyzję Ministra Zdrowia. W ciągu ponad 14 lat Fundacja zarejestrowała w Polsce ponad 1 800 000 potencjalnych Dawców

Nasza historia rozpoczęła się od jednej rodziny walczącej o uratowanie życia ukochanej osoby. Kiedy Mechtild Harf dowiedziała się, że jedynym możliwym leczeniem w przypadku białaczki, na którą cierpiała, jest przeszczepienie szpiku kostnego, okazało się też, że nikt z jej rodziny nie kwalifikuje się jako zgodny Dawca.

W tym czasie w Niemczech było zarejestrowanych zaledwie 3000 potencjalnych Dawców krwiotwórczych komórek macierzystych. W obliczu trudności ze znalezieniem dawcy dla żony Peter Harf zaczął się zastanawiać nad tym, jak mógłby zwiększyć szanse przeżycia Mechtild oraz innych pacjentów znajdujących się w podobnej sytuacji. Odpowiedź wydawała się oczywista: im więcej niespokrewnionych Dawców, tym większe szanse dla wszystkich pacjentów w potrzebie.

28 maja 1991 roku Peter wspólnie z opiekującym się jego żoną lekarzem transplantologiem - Gerhardem Ehningerem założyli DKMS. W pierwszym roku naszej działalności liczba Dawców w rejestrze wzrosła z 3000 do 68 000. Niestety pomimo wysiłków rodziny Mechtild przegrała walkę z chorobą. Jednak zanim odeszła, poprosiła Petera aby przyrzekł jej, że nie przestanie walczyć dopóki każdy pacjent nie będzie miał zgodnego Dawcy i tym samym drugiej szansy na życie.

Od tego czasu Peter i jego córka Katharina Harf - obecnie Przewodnicząca Rady Fundacji DKMS, dotrzymują złożonej obietnicy. Do 1995 roku DKMS stał się największym na świecie rejestrem Dawców krwiotwórczych komórek macierzystych i nieprzerwanie realizujemy naszą misję poprzez podarowanie drugiej szansy na życie jak największej liczbie pacjentów z nowotworem krwi.

Czy szpik kostny się regeneruje, ile razy można oddać szpik?

Jednym z mitów dotyczących dawstwa komórek macierzystych jest przekonanie, że kiedy odda się komuś komórki macierzyste, może ich zabraknąć dla samego Dawcy lub dla kogoś z jego rodziny. A to nieprawda!!!!

Komórki macierzyste regenerują się w ciągu ok. 2 tygodni, więc Dawcą można być wielokrotnie.

Jeśli Twoje antygeny HLA będą zgodne z antygenami HLA pacjenta, skontaktujemy się z Tobą natychmiast, aby zapytać, czy nadal chcesz oddać swoje krwiotwórcze komórki macierzyste.

Jakie badania przechodzi Dawca szpiku?

Po rozmowie telefonicznej umówimy Cię na wizytę w przychodni w celu pobrania krwi. Zbadamy ją pod kątem wirusologicznym a także jeszcze raz potwierdzimy Twoją zgodność z Pacjentem.

Istnieją dwie różne metody pobrania krwiotwórczych komórek macierzystych: pobranie komórek macierzystych z krwi obwodowej oraz pobranie szpiku z talerza kości biodrowej. Rejestrując się jako potencjalny Dawca szpiku, należy być przygotowanym i wyrażać zgodę na oddanie krwiotwórczych komórek macierzystych zarówno z krwi obwodowej, jak i z talerza kości biodrowej. Jeśli Dawca bardzo nalega na inną niż ustalona przez Ośrodek Transplantacyjny metodę pobrania, to bierze się ją pod uwagę i rozważa pod kątem bezpieczeństwa dla Pacjenta. Może być to powodem dyskwalifikacji dawcy lub wyboru innego, alternatywnego dawcy, jeśli taki istnieje.

Pobranie komórek macierzystych

Dziękujemy Ci za zarejestrowanie się jako Dawca krwiotwórczych komórek macierzystych. Dzięki tej decyzji potrzebujący przeszczepienia szpiku Pacjent otrzyma od Ciebie szansę na życie. Podarujesz mu najwspanialszy prezent.

Istnieją dwie różne metody pobrania krwiotwórczych komórek macierzystych:

- pobranie komórek macierzystych z krwi obwodowej
- pobranie szpiku z talerza kości biodrowej.

Pobieranie materiału z KRĘGOSŁUPA - to mit, nieprawda !!!

Rejestrując się jako potencjalny Dawca szpiku, należy być przygotowanym i wyrażać zgodę na oddanie krwiotwórczych komórek macierzystych zarówno z krwi obwodowej, jak i z talerza kości biodrowej.

Jeśli Dawca bardzo nalega na inną niż ustalona przez Ośrodek Transplantacyjny metodę pobrania, to bierze się ją pod uwagę i rozważa pod kątem bezpieczeństwa dla Pacjenta. Może być to powodem dyskwalifikacji dawcy lub wyboru innego, alternatywnego dawcy, jeśli taki istnieje.

MOBILIZUJEMY KOMÓRKI, CZYLI CZYNNIK WZROSTU

Pobranie krwiotwórczych komórek macierzystych z krwi obwodowej musi być poprzedzone etapem mobilizacji, czyli przemieszczenia tych komórek ze szpiku do krwi obwodowej[1]. W tym celu konieczne jest, aby Dawca otrzymał lek - czynnik mobilizujący, zwany skrótowo często „czynnikiem wzrostu” (nie mylić z hormonem wzrostu) - G-CSF. Lek podaje się w formie zastrzyków podskórnych przez kolejne 5 dni. Warto wiedzieć, że czynnik wzrostu to białka, które występują naturalnie w naszym organizmie, aby utrzymać prawidłowy poziom krwinek. Gdy przechodzimy infekcję, nasz organizm produkuje go nawet więcej, aby wzmocnić układ odpornościowy, zwiększając liczbę białych krwinek (zwłaszcza granulocytów). Dawcy przeważnie wykonują zastrzyki samodzielnie, oczywiście po odpowiednim przeszkoleniu przez personel medyczny Ośrodka Pobierającego (OP). Nie musimy w tym celu przebywać w szpitalu - a czynność tę wykonamy samodzielnie w domu, ponieważ jest ona bezpieczna i wbrew pozorom - dość łatwa! Zawsze podkreślamy, iż zastrzyki trzeba wykonywać w obecności drugiej osoby, aby czuć się bezpiecznie. Personel medyczny OP zachęca, żeby pierwszy zastrzyk wykonać w ośrodku pobrania lub innej placówce medycznej - najczęściej Dawcy decydują się na samodzielność w tym zakresie. Część Dawców, po podskórnych iniekcjach czynnika wzrostu, może odczuwać objawy grypopodobne, tj. lekkie bóle kości, stawów i mięśni albo wystąpić może u nich stan podgorączkowy lub gorączka - to naturalna reakcja organizmu, która ustępuje samoistnie lub po zastosowaniu podstawowych leków przeciwzapalnych czy przeciwgorączkowych (tj. paracetamol, ibuprofen).

JAK WYKONAĆ ZASTRZYKI?

Obecnie stosowane są różne czynniki wzrostu, a igły i sposób podawania mogą się różnić w zależności od preparatu. Dokładna instrukcja, co do podawania zastrzyków, zostanie przekazana Dawcy przez personel medyczny OP podczas badania wstępnego. Wtedy też Dawca zostanie odpowiednio przeszkolony.

ZAMKNIĘTY OBIĘG, CZYLI AFEREZA

Pobranie komórek macierzystych - tzw. afereza, rozpoczyna się zazwyczaj po 4. lub po 5. dobie od zastosowania „czynnika wzrostu”. Liczba krwiotwórczych komórek macierzystych po mobilizacji może być różna u poszczególnych Dawców. Od tego, ile krwiotwórczych komórek udało się zebrać po 1 aferezie będzie zależało, czy trzeba wykonać 2 aferezę następnego dnia[2]. Według naszych danych, w 90% przypadków pojedynczy zabieg aferezy jest wystarczający, aby uzyskać wystarczającą liczbę komórek do transplantacji choremu.

Afereza, to najprościej mówiąc, odseparowanie krwiotwórczych komórek macierzystych z krwi obwodowej. W praktyce, podczas pobrania, tworzymy wraz ze sprzętem do aferezy zamknięty obieg - na obu rękach Dawcy znajdują się specjalne wkłucia dożylnie. Krew, wypływająca z jednej ręki, trafia do separatora, gdzie odseparowane zostają krwiotwórcze komórki do specjalnego worka, a potem wraca do nas drugim dojściem dożylnym. Nie musimy się obawiać, że w wyniku pobrania w naszym organizmie będzie za mało krwi, ponieważ jej utrata, podczas zabiegu, jest minimalna i nie zagraża naszemu zdrowiu.

Po zakończonym pobraniu krwiotwórcze komórki macierzyste transportowane są do kliniki, w której leczony jest Pacjent i następuje ich przeszczepienie choremu. Pobranie krwiotwórczych komórek macierzystych z krwi obwodowej odbywa się bez znieczulenia ogólnego.

Co ważne, Dawcy nie muszą być hospitalizowani ani w czasie podawania czynnika wzrostu, ani w czasie aferezy - nawet jeśli wymaga ona np. dwukrotnego pobrania, odbywającego się dzień po dniu. Dawca nie musi być wtedy w szpitalu i może nocować w hotelu - koszty pobytu pokrywa Fundacja DKMS.

[1] *Hematologia, Bezpieczeństwo dawców krwiotwórczych komórek macierzystych, Jan Styczyński, t. 3, nr 1, s. 58-65, 2012 r.*

**LISTA SCHORZEŃ UNIEMOŻLIWIAJĄCYCH
REJESTRACJĘ
jako potencjalny Dawca szpiku
oraz wyjątki wymagające konsultacji medycznej**

1. Choroby układu sercowo - naczyniowego, np. zawał serca, zatorowość płucna, migotanie przedsionków
2. Choroba nowotworowa - przebyta lub czynna (choroby u członków rodziny nie stanowią wykluczenia)
3. Choroby zakaźne, np. HIV, HTLV, wirus zapalenia wątroby (WZW) typu B i C.
4. Transplantacje włącznie z zastosowaniem materiałów biologicznych
5. Choroby autoimmunologiczne, np. wrzodziejące zapalenia jelita grubego
6. Choroby układu nerwowego, np. choroba Parkinsona ...
7. Choroby krwi i szpiku, np. anemia plastyczna, hemofilia oraz zaburzenia krzepliwości krwi
8. Zaburzenia psychiczne: np. schizofrenia
9. Choroby endokrynologiczne: nadczynność tarczycy, cukrzyca, choroba Cushinga
10. inne choroby, jak wielotorbielowość nerek, jaskra, osteoporoza, liczne rozległe zabiegi operacyjne
11. leki - wpływające na układ krwiotwórczy, cytostatyki, środki immunosupresyjne
12. uzależnienia: alkohol, narkotyki, leki